

Resum reunió PBAU Història d'Espanya 24-XI-2020, de 10.00 a 12.20 per videoconferència

1. Recordatori dels acords de la reunió anterior (10 octubre 2019) i resultats PBAU 2019/20

David Ginard (professor especialista UIB de l'assignatura) fa un recordatori/resum dels acords adoptats a la reunió del 10 d'octubre del 2019, en particular l'anàlisi compartida que es va establir entorn dels problemes específics que presentava fins llavors l'assignatura "Història d'Espanya" de 2n de Batxillerat i la necessitat d'introduir alguns canvis en el model d'examen de la PBAU amb l'objectiu de millorar els resultats acadèmics i propiciar un coneixement més analític i raonat de la matèria. D'un costat en aquella reunió es varen acordar mesures i criteris com: una redacció més precisa de les preguntes, una preferència per les qüestions de caràcter més general (i no tant pel detall i l'esdeveniment concret), la incorporació d'una llista de textos de referència, la reducció del nombre dels mapes, la clarificació dels criteris de correcció, l'increment de l'optativitat i una major presència dels blocs temàtics II i III, a l'igual que es fa a la resta de les comunitats autònomes del nostre entorn. Respecte a l'estructura de la prova, en aquella reunió del 2019 s'havia acordat una modificació que, en principi, es desplegaria en dues fases: a) per al curs 2019/20, de manera en principi transitòria, la prova constaria d'una part teòrica (7 punts), on l'alumne triaria dos temes entre quatre (pertanyents almenys un a cada un dels tres blocs) i una part pràctica (3 punts), on l'alumne triaria un comentari (preferentment textos o potser algun mapa) entre dos, pertanyents a blocs cronològics diferents. b) per al curs 2020/21 es preveia llavors que es pogués posar en marxa un nou model (amb vocació de continuïtat), que constaria de tres parts: un tema a triar entre dos (des del segle XVI o XVIII fins al XX), un comentari a triar entre dos (del segle XVIII al XX) i dues-tres qüestions de resposta breu a triar entre quatre-sis (la meitat del bloc I i l'altra meitat dels blocs II i III). S'introduïrien en aquestes qüestions referències a la Història de les Balears.

A més, s'explica que la primavera del 2020, arran de la pandèmia, es va decidir des del ministeri i la UIB flexibilitzar les proves del 2019-20, tot ampliant l'optativitat a través de la fusió de les opcions A i B. En el cas de l'assignatura "Història

d'Espanya", això implicava automàticament que els alumnes podrien triar dos temes entre vuit i un comentari entre quatre. A més, s'introduïren en el document explicatiu relatiu a "Història d'Espanya" unes referències indicatives respecte als eixos particularment essencials de la matèria. Se subratlla que dits aclariments eren només vàlids per a aquella convocatòria, en atenció a les circumstàncies força excepcionals que es produïren (interrupció sobtada de les classes, dubtes que hi poguésser haver sobre el nivell de concreció de les preguntes, etc).

El professor especialista de la UIB explica també que, tal i com s'havia acordat a la reunió del 10 d'octubre del 2019, es va realitzar una revisió del document amb els criteris de correcció, posant l'accent en la capacitat de comprensió global i no en el coneixement factual. En els criteris específics per a cada tema i comentari es va subratllar el principi de flexibilitat, tot assenyalant que es podien seguir camins diferents per resoldre les qüestions plantejades. També es varen indicar a cada pregunta els requisits precisos per assolir la màxima qualificació (no just per a l'aprobat, com es feia fins aleshores). El professor Ginard agraeix altrament la rigorosa feina realitzada pels correctors de les proves.

Respecte als resultats de la PBAU del 2019/20, es comenta que malgrat l'extrema singularitat d'aquella convocatòria, les qualificacions en "Història d'Espanya" foren significativament més satisfactòries que en anys anteriors; així a l'ordinària del 2020 hi hagué un 75% d'aprovat (14 punts més que el juny del 2019), i una nota mitjana d'un 6,34 (un punt per damunt que el juny del 2019). Atès que a la gran majoria de la resta d'assignatures els resultats foren semblants als dels cursos anteriors o fins i tot davallaren un poc, les qualificacions d'"Història d'Espanya" per primera vegada en molts d'anys se situaren al mateix nivell que les de les altres matèries obligatòries. Aquesta tendència es va confirmar a la convocatòria extraordinària: 58% d'aprovat (el 2019, 31%), amb una mitjana 5,13 (el 2019 un 3,6).

Com a conclusió, s'assenyala que s'ha acomplert un dels objectius plantejats a la reunió del 10 d'octubre de 2019 (assolir uns resultats normals, semblants als de la resta d'assignatures), però que aquesta no és més que una primera passa cap a allò que és l'essencial: millorar el coneixement històric dels futurs universitaris i el seu gust per la matèria. Es reitera, en tot cas, l'agraïment als professors i correctors per la tasca

realitzada en una situació tan complexa. S'indica que, al marge de l'esforç per atorgar una major coherència a l'exercici, és obvi que els bons resultats es relacionen també amb què aquest era més senzill que en altres ocasions gràcies a l'àmplia optativitat aplicada per raó de la pandèmia. Es comenta que s'ha detectat que molts d'alumnes optaren probablement per centrar la preparació de l'examen en un únic bloc de continguts. Se subratlla que caldria deixar clar que no és gens convenient adoptar dita estratègia en la prova del curs 2020/21.

Intervenien diversos professors per manifestar la seva satisfacció amb les característiques de la prova plantejada en la convocatòria del 2019/20.

2. Adaptacions arran de la pandèmia i estructura prova 2020-2021

Respecte a les adaptacions arran de la pandèmia per part del Ministeri d'Educació per a la convocatòria 2020-21, la informació que tenim en aquests moments és que, amb quasi tota seguretat, seran gairebé idèntiques a les del curs passat. Per tant, és de suposar que es podran fusionar les opcions A i B de l'exercici. Es comenta també que probablement els exàmens seran escanejats i els correctors faran la seva tasca digitalment.

Respecte a l'estructura de la prova per al curs 2020-21, el professor especialista de la UIB assenyala que hi han dues grans opcions: o bé mantenir, ateses les circumstàncies, el model en principi "provisional" que s'havia aprovat només per al curs passat o bé posar en aplicació el model "nou". Explica que en la seva opinió el model nou és més coherent però que entèn que manca aprofundir-lo. S'explica que per causa de la COVID la Conselleria no ha posat encara en marxa els seminaris de professors de cada matèria i que, per tant, el desplegament/discussió del nou model no s'ha pogut realitzar com caldria. Davant d'aquesta situació el passat 11 de novembre el professor Ginard va fer arribar (via correu electrònic enviat pel SAGA) a tots els docents d'aquesta assignatura una proposta de desenvolupament d'aquest nou model, demanant que fessin suggerències i aportacions. De moment s'han rebut només una desena de comentaris, alguns per donar-lo per bo, d'altres per demanar que enguany no s'aplicàs, i d'altres per proposar esmenes relatives sobretot a la part de les qüestions de resposta breu. S'obri una ronda d'intervencions i la majoria van en la línia de considerar que, tot i que la proposta de nou model els sembla en termes

generals adient, el curs ja està massa avançat, caldria obrir-la a més consultes per incorporar-hi millores i que, per tant, és preferible que enguany es mantengui el model provisional aplicat el curs passat.

S'acorda per 77 vots contra 5 **mantenir per al curs 2020/21 el “model provisional”**. D'aquesta manera, **aquest curs l'estructura de l'examen consistirà dins cada una de les dues opcions (A i B) en: una part teòrica (7 punts), on l'alumne podrà triar dos temes entre quatre (pertanyents almenys un a cada un dels tres blocs) i una part pràctica (3 punts), on l'alumne triarà un comentari entre dos (preferentment textos o potser algun mapa), pertanyents a blocs cronològics diferents**. Això significa que, en cas que el Ministeri mantengui les mateixes adaptacions COVID que el curs passat, els alumnes podran triar dos temes entre vuit i un comentari entre quatre. El programa i la relació de documents de referència serà la mateixa que figura a la web des d'octubre del 2019, amb algun retoc puntual. S'aclarirà que si bé en el conjunt de l'examen són avaluables tots els estàndards d'aprenentatge del currículum oficial, en la part teòrica s'avaluaran de manera més específica els compresos entre els Reis Catòlics i la Transició Democràtica, ambdós períodes inclosos, com es venia fent *de facto* des de l'establiment de les PBAU. La redacció dels temes, a l'igual que el curs passat, se semblarà molt a la dels apartats del programa de referència; seran, per tant, temes de caràcter general. Es recorda que en qualsevol cas és important començar sempre per una definició del fenomen/període històric sobre el que es demana. Respecte als comentaris guiats, en els criteris de correcció s'indicarà que podran ser resolts de diverses maneres, totes igualment vàlides: responant les preguntes conjuntament o per separat, aplicant directament alguna de les metodologies habituals per a comentaris (per exemple: enquadrament, anàlisi, comentari-conclusió), etc. Allò essencial és que en l'exercici es combini la resposta explícita o implícita a les qüestions plantejades, amb alguna mena de referència (preferentment citacions i explicacions) al document. Es valorarà de manera molt positiva la capacitat per analitzar amb sentit rigorós i crític el material objecte d'anàlisi.

3. Estructura prova 2021-2022 i següents

Es considera convenient decidir ja en aquesta reunió quina serà l'estructura de l'examen en el curs 2021/22 a efectes de facilitar la planificació futura i evitar incerteses. Se sotmet a votació i s'acorda per 43 vots a 36 que s'aplicarà el "nou model". **Per tant, a partir del 2021/22 la prova constarà (dins cada una de les opcions: A i B) de tres parts: 1) Un tema a desenvolupar a triar entre dos (segles XVIII-XX) (3,5 punts). 2) Un comentari guiat a triar entre dos (segles XVIII-XX) (3,5 punts). 3) Dues qüestions de resposta breu a triar entre quatre, de les que dues correspondran al bloc I (des de la prehistòria al segle XVIII) i les altres dues als blocs II i III (3 punts).**

S'acorda que al llarg d'aquest curs s'establiran mecanismes per millorar la proposta de concreció d'aquest nou model que va ser remesa a través del SAGA l'11 de novembre. De moment, es podran enviar suggerències al professor especialista de la UIB (d.ginard@uib.cat). Si la Conselleria d'Educació nomena coordinador dels centres de secundària i impulsa el Seminari previst al protocol signat amb la UIB, també es podrà debatre en aquest òrgan. En tot cas, s'espera que a final d'aquest curs es puguin haver introduït els retocs a l'esborrany. Si és possible, es convocarà per al maig/juny una reunió general de coordinació per tancar els detalls. En cas contrari, es farà el setembre-octubre.

4. Informacions diverses

S'informa sobre algunes convocatòries que tendran lloc aquest curs: activitats del Programa d'Orientació i Transició a la Universitat (PORT-UIB), olimpíades de la Història del Món Contemporani i de la Història d'Espanya, Campus Humanísticosocial, Seminari de Didàctica de les Ciències Socials, Jornades Dones, treball i acció col·lectiva, Curs d'especialista universitari en Justícia Transicional i memòria democràtica. També es recorda que la revista *Mayurqa* té una secció destinada a la publicació de treballs sobre didàctica de la Història.